

pismo tygodniowe, ilustrowane, poświęcone
uprzystępnianiu wiedzy przyrodniczej z szerokim
uwzględnieniem geografji.

Warszawa, dnia 11 (24) Grudnia 1904 r.

Od Redakcji.

Od 1-go stycznia roku 1904 grono przyrodników i miłośników przyrody zaczęło wydawać tygodnik ilustrowany, poświęcony popularyzowaniu wiedzy przyrodniczej i geograficznej p. n. „Przyroda”.

Wydawnictwo nasze rozpoczęliśmy, jak to było zaznaczone w Nr. 1 pisma, „z głęboką i niewzruszoną wiarą, opartą na faktach, że światło nauki jest najniezbędniejszym warunkiem pomyślności społeczeństwa, że znaczną część prawd naukowych podaje wiedza przyrodnicza, że bez dokładnych i możliwie rozpowszechnionych wiadomości z dziedziny przyrody żaden naród nie może utrzymać się na poziomie kultury współczesnej”.

Liczne względnie koło czytelników, które „Przyroda” w krótkim czasie istnienia zdobyła i utrzymać mogła, jest dla nas dowodem, że założeniem pisma naszego odpo-

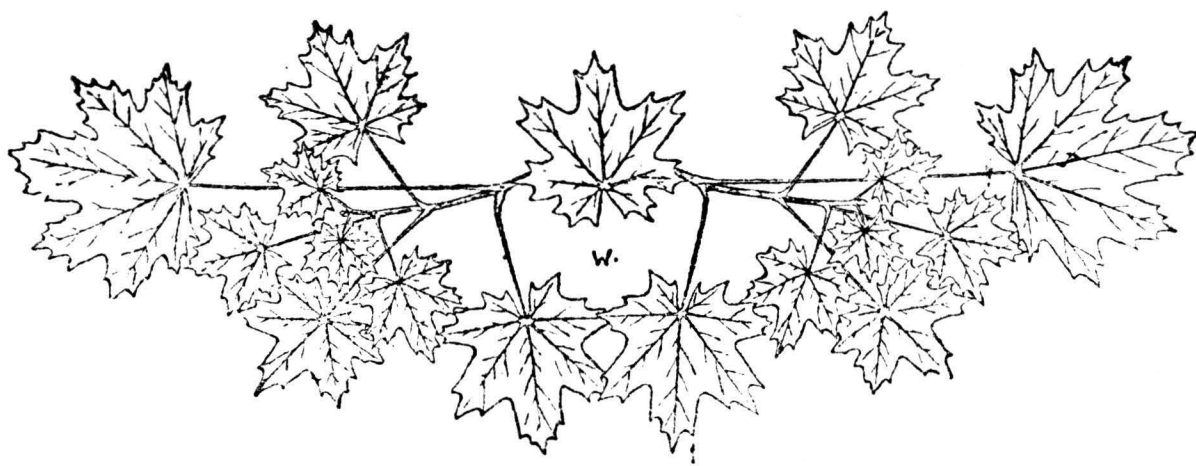
wiedzieliśmy rzeczywistym potrzebom inteligentnej części społeczeństwa, oraz kształcącej się młodzieży, której potrzeby duchowe najbardziej nam leżą na sercu,—że wypełniliśmy dotkliwy brak w naszym piśmiennictwie.

Będący na ukończeniu pierwszy rocznik „Przyrody” może świadczyć o tym, w jaki sposób Redakcja pojmuje uprzystępnianie nauk przyrodniczych i jakimi drogami usiłuje zadanie to spełniać. Dla nas samych atoli nie ulega wątpliwości, że w pierwszym roku istnienia pisma nie osiągnęliśmy jeszcze w zupełności tego, co było i jest naszym zamiarem. Pragnąc wszakże do ideału, który nam przyświeca, zbliżyć się jak najbardziej, nie będziemy szczędzili trudów i usiłowań, aby pismo nasze pod każdym względem ulepszać.

Działalność naszą zamierzamy rozszerzyć jeszcze w jednym kierunku, a mianowicie—obok ulepszania i doskonalenia samego pisma—pragniemy dostarczać czytelnikom w rozmaity sposób podręczników i dzieł popularno przyrodniczych, pożądanych dla młodzieży i samouków wszelkiego wieku.

Ten wzgląd skłonił nas do tego, by podjąć starania w celu dostarczenia czytelnikom „Przyrody” na rok przyszły na warunkach jak najprzystępniejszych lepszych dzieł z naszego piśmiennictwa przyrodniczego i geograficznego. Usiłowania nasze doprowadziły do pożądanego wyniku. Udało nam się uzyskać dla prenumeratorów „Przyrody” trzy dzieła znanych autorów polskich po cenie znacznie niższej (a mianowicie: *Dr. M. Ernsta „Astronomję gwiazd stałych”*, *St. Kramsztyka „Fizykę bez przyrządów”*, *Z. Glogera „Białowieżę w albumie”*).

Warunki otrzymania tych dzieł ogłaszamy na ostatniej stronie.

KONKURS „PRZYRODY”

na rok 1905.

Przeświadczeni o pożyteczności bezpośredniego obcowania z naturą i konieczności poznawania jej nie tylko z książek i pism, lecz przede wszystkim z niej samej, zachęcamy czytelników „Przyrody” do samodzielnych badań przyrodniczych przez ogłoszenie następującego tematu konkursowego:

„Zbadać pod względem przyrodniczym zbiorowisko—*Pole i łąka*”.

Wszechstronne opracowanie uwzględnić powinno:

1. glebę,
2. szatę roślinną,
3. faunę,
4. współzależność powyższych czynników,
5. współzależność tego zbiorowiska i człowieka.

Do opracowania należy dołączyć *a)* plan opisanego zbiorowiska, *b)* zdjęcia fotograficzne, *c)* zielnik z wszelkimi roślinami, zebranymi ze zbiorowiska, *d)* kolekcję zwierząt, przechowanych w formalinie, spirytusie i t. d., owadów w stanie suchym, skórek ptaków i ssaków, *e)* rysunki lub modele narzędzi, używanych przez człowieka do pracy na tym zbiorowisku, wyro-

bów, których właściwości znajdują się w związku z jakością zbiorowiska i t. p.

Opracowanie może uwzględnić nie wszystkie punkty, oznaczone powyżej cyframi i literami, **mile będą widziane i prace, uwzględniające choćby jeden punkt nawet, lub wreszcie praca ta może być wykonana zbiorowo.** Termin nadsyłania prac oznaczamy na **1 października r. 1905.**

Do oceny opracowań uprosiliśmy grono, złożone z gleboznawców, botaników, zoologów, geografów, a mianowicie: pp. Sławomira Miklaszewskiego, Wacława Muttermilcha, Zygmunta Wóycickiego, Maksymiljana Heilperna, Kazimierza Czerwińskiego, Kazimierza Kulwiecia, Antoniego Sujkowskiego, Aleksandra Janowskiego. Superarbitra sądu obierze sobie grono sądzące.

Najlepsze opracowanie nagrodzone będzie po porozumieniu się co do wyboru z autorem opracowania *jednym z najcenniejszych dzieł naukowych z dziedziny opracowanego tematu.*

Prócz tego **wszystkie** opracowania, uznane przez Komisję sądzącą za *zadawające*, nagrodzone będą książką *S. Kramsztyka „Szkice Przyrodnicze”*.

Szczegółowe warunki konkursu, oraz odpowiednie wskazówki naukowe będą podawane w zimowych numerach „Przyrody”.

WARUNKI PRENUMERATY:

w Warszawie:

Rocznie	Rb. 5 k. —
Półrocznie	„ 2 „ 50
Kwartalnie	„ 1 „ 25
Za odnośnienie na kwartał	„ 15

poza Warszawą:

Rocznie	Rb. 6 k. —
Półrocznie	„ 3 k. —
Kwartalnie	„ 1 „ 50
Za zmianę adresu	„ 15

Cena numeru kop 15.

Cena ogłoszeń za wiersz petitowy jednoszpaltowy kop. 15, nadesłane po kop. 25.

Administracja „PRZYRODY* w Księgarni Naukowej, Warszawa. Krucza Nr. 44.
Przedpłatę przyjmują wszystkie księgarnie. Na żądanie wysyłamy numery okazowe.

Prenumeratorowie, którzy opłacą całoroczną prenumeratę za rok 1905, mogą po okazaniu odpowiedniego kwitu w Redakcji (Chmielna 67—5) otrzymać następujące

KSIĄŻKI PO CENIE ZNIŻONEJ:

D-r M. Ernst. „Astronomja gwiazd stałych” (cena księgarska rb. 3) za 50 kop.

St. Kramsztyk. „Fizyka bez przyrządów” (cena księgarska kop. 60) za 15 kop.

Nadto **wszyscy** prenumeratorowie „Przyrody” mogą nabywać w Redakcji ALBUM
Z. Glogera „Białowieża” (cena księgarska kop. 80) za 50 kop.

Koszta przesyłki pocztowej ponoszą prenumeratorowie.

W r. 1904 większe prace zamieścili w „Przyrodzie”

Kazimierz Czerwiński, („Wycieczki przyrodnicze”),	Kazimierz Kulwieć („Troski rodzicielskie zwierząt”),
Bogdan Dyakowski („Cedry prawdziwe i fałszywe”),	D-r Adam Lande („O pokarmach”),
Maksymiljan Heilpern („Jak powstaje woń i zabarwienie kwiatów?”, „Wskazówki dla układających zielnik”),	Jan Łopuszański („Wycieczki przyrodnicze”),
Aleksander Janowski („U źródeł Warty i Pilicy”, „Nad Dniestrem”),	Wacław Mutermilch („O materji promieniotwórczej”),
Wacław Jezierski („O ewolucji organizmów”),	Wacław Nałkowski („Dookoła Alp”),
Marja Dunin-Karwicka w Wiedniu („O tęczu pośmiertnym”),	Prof. D-r Józef Nusbaum we Lwowie, („Z nad zatoki Neapolitańskiej”),
D-r Stanisław Kłobukowski („Wychodztwo polskie”),	Mieczysław Oxner w Zurychu („Oswojenie i udomowienie zwierząt”),
Wacław Kossowski w Berlinie, („Kartki z podróży po Wschodzie”),	Prof. D-r Ludwik Silberstein w Rzymie („Pogawędki z dziedziny fizyki”),
Stanisław Kramsztyk („Mamidła czyli miraże”),	Jan Sosnowski („Wykłady biologji ogólnej”),
Adam Kudelski w Skierniewicach („Dzień roboczy pająka”),	Ksawery Sporzyński („Promienie N”),
	Kazimierz Stołyhwo („Plemię Bororów”),
	Antoni Sujkowski („Przez progi Dnieprowe”),
	D-r Józef Trzebiński w Smoleńsku („Wycieczki przyrodnicze”),
	Zygmunt Weyberg („Asfalt”).

Nadto zasilali nasze pismo artykułami pp.

Henryk Arctowski w Brukseli,
Karol Biske,
Władysław Bukowiński,
Dr. L. Jaxa-Bykowski we Lwowie,
Konrad Chmielewski,
Arnold Eisenman,
Władysław Gorczyński,
Kazimierz Kelles-Krauz w Wiedniu,
D-r Stanisław Kopczyński,
Ludwik Krzywicki,
Kazimierz Kujawski,
Stefan Łaganowski,
Adam Mahrburg,

Romuald Merecki,
Anna Nałkowska,
Zofja Nałkowska—Rygier,
Paweł Sosnowski,
Czesław Statkiewicz,
D-r Z. Szymanowski,
Mikołaj Wisznicki,
Zygmunt Wóycicki,
Jan Zakrzewski,
Lucjan Zieliński.
Ilustratorem „Przyrody” był przyrodnik
Mikołaj Wisznicki.

Adres Redakcji — w Warszawie, Chmielna 67 — 5.

Adres Administracji — Księgarnia Naukowa w Warszawie, Krucza, 44.

Redaktor przyjmuje ze sprawami literacko-naukowemi w Red. w poniedziałki i piątki od 5½—7

Wydawca **Karol Deike.**

Redaktor **Wacław Jezierski.**